

Česká republika
STANOVISKO
Pléna Ústavního soudu

Plénum Ústavního soudu ve složení z předsedy Pavla Rychetského, Ludvíka Davida, Josefa Fialy, Jana Filipa, Jaroslava Fenyka (soudce zpravodaj), Jaromíra Jirsy, Tomáše Lichovníka, Jana Musila, Vladimíra Sládečka, Radovana Suchánka, Kateřiny Šimáčkové, Vojtěcha Šimíčka, Milady Tomkové, Davida Uhlíře a Jiřího Zemánka přijalo pod sp. zn. Pl. ÚS-st. 49/18 dne 29. 1. 2019 na návrh III. senátu Ústavního soudu podle § 23 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, ve věci jeho právního názoru pro řízení vedené pod sp. zn. III. ÚS 3464/17, který se odchyluje od právního názoru Ústavního soudu vysloveného v nálezech Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2822/13 ze dne 12. 11. 2014 (N 208/75 SbNU 333), sp. zn. III. ÚS 200/2000 ze dne 14. 10. 2000 (N 151/20 SbNU 71), sp. zn. IV. ÚS 2443/14 ze dne 18. 3. 2015 (N 59/76 SbNU 795), sp. zn. I. ÚS 892/14 ze dne 20. 8. 2014 (N 157/74 SbNU 349), sp. zn. IV. ÚS 1320/07 ze dne 5. 11. 2007 (N 183/47 SbNU 411) a sp. zn. I. ÚS 291/96 ze dne 23. 9. 1997 (N 105/9 SbNU 15), toto stanovisko:

I. Orgány činné v trestním řízení jednají (formou tzv. jiného zásahu) v rozporu s čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 38 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, spojují-li právní účinky s trestním příkazem, který bylo třeba za podmínek zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, přeložit do cizího jazyka, aniž byl úřední překlad tohoto trestního příkazu obviněnému doručen.

II. Stejně tak je neústavním zásahem orgánů činných v trestním řízení, spojují-li právní účinky doručení takového trestního příkazu se vzdáním se práva podat odpor osobou, proti které byl vydán, když ta předtím v průběhu trestního řízení prohlásila, že neovládá český jazyk, a nebyla vzhledem ke své specificky zranitelné pozici dostatečně poučena o významu vzdání se tohoto práva, popř. jí toto poučení nebo obsah trestního příkazu nebyly náležitě přetlumočeny.

Odůvodnění:

I. Důvody předložení stanoviska

1. Ústavnímu soudu byla doručena ústavní stížnost, která je vedena pod sp. zn. III. ÚS 3464/17. Touto ústavní stížností se stěžovatelka domáhá, aby Ústavní soud zakázal Okresnímu soudu v Liberci pokračovat v zásahu spočívajícím

v nenařzení hlavního líčení ve věci vedené u něj pod sp. zn. 5 T 128/2017, v čemž stěžovatelka spatřuje porušení svých ústavně zaručených základních práv a svobod dle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), čl. 37 odst. 3 a 4 Listiny a čl. 38 Listiny. Procesní stav věci spočívá, zjednodušeně řečeno, v tom, že stěžovatelka, která je cizí státní příslušnici, byla zadržena Policií České republiky. Následně byl proti ní – po podání návrhu na potrestání – vydán trestní příkaz Okresního soudu v Liberci ze dne 12. 10. 2017, sp. zn. 5 T 128/2017, který jí byl předán „krátkou cestou“, přičemž stěžovatelka se do protokolu vzdala práva na podání odporu. Ten pak následně podala ve lhůtě osmi dní od doručení poté, co si zvolila obhájce.

2. Vazebnímu zasedání byla přítomna tlumočnice a mezi účastníky řízení o ústavní stížnosti nebylo sporné, že průběh vazebního zasedání byl určitým způsobem přetlumočen přítomnou soudní tlumočnicí a že stěžovatelce bylo poskytnuto i určité poučení o procesních následcích vzdání se práva odporu. Stěžovatelka však zastává názor, že její ústavně zaručená základní práva byla porušena nedostatečným rozsahem a kvalitou tlumočení a poučení, pročež bylo třeba na její vzdání se práva podat odpor proti trestnímu příkazu nahlížet jako na neúčinné, a naopak na její následně podaný odpor jako na vyvolávající právní účinky dle § 314g odst. 2 věta první před středníkem zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. Sporné rovněž je, zda stěžovatelka prohlásila, že na překladu trestního příkazu netrvá, či nikoliv.

3. Třetí senát Ústavního soudu dospěl při rozhodování o věci popsané v předchozím odstavci k závěru, že předchozí judikatura Ústavního soudu se rozchází v otázce povahy porušení ústavně zaručených základních práv a svobod stěžovatelek a stěžovatelů v obdobných situacích, tzn. když se v důsledku vadného postupu obecných soudů vzdali práva podat odpor, následně jej přesto podali a příslušný obecný soud odmítl nařídit hlavní líčení, neboť měl za to, že vzdání se práva podat odpor mělo za následek, že trestní příkaz nabyl právní moci a vykonatelnosti.

4. Část nálezové judikatury Ústavního soudu (dále též jen „prvý přístup“) v takovém případě spatřuje porušení ústavně zaručených základních práv a svobod v jiném zásahu orgánu veřejné moci spočívajícím v nenařzení hlavního líčení [nálezy sp. zn. III. ÚS 3816/16 ze dne 21. 3. 2017, sp. zn. IV. ÚS 2443/14 ze dne 18. 3. 2015 (N 59/76 SbNU 795), sp. zn. I. ÚS 892/14 ze dne 20. 8. 2014 (N 157/74 SbNU 349), sp. zn. IV. ÚS 1320/07 ze dne 5. 11. 2007 (N 183/47 SbNU 411) či sp. zn. I. ÚS 291/96 ze dne 23. 9. 1997 (N 105/9 SbNU 15) – pozn. všechna zde uvedená rozhodnutí Ústavního soudu jsou k dispozici rovněž na serveru <https://nalus.usoud.cz>], část (dále též jen „druhý přístup“) v pravomocném rozhodnutí orgánu veřejné moci, zde v trestním příkazu [nález

sp. zn. I. ÚS 2822/13 ze dne 12. 11. 2014 (N 208/75 SbNU 333) a sp. zn. III. ÚS 200/2000 ze dne 14. 10. 2000 (N 151/20 SbNU 71)].

5. Tomu odpovídá i rozdílný procesní přístup v nálezech Ústavního soudu, neboť u prvního přístupu Ústavní soud v nálezech zakázal obecným soudům pokračovat v jiném zásahu dle § 82 odst. 3 písm. b) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), u druhého přístupu Ústavní soud svými nálezy rušil trestní příkazy dle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

6. Mezi těmito dvěma přístupy je zjevný rozpor, neboť každý z nich vede k jinému způsobu nápravy vzniklého porušení základních práv stěžovatelů. Oba se uplatňují v nálezech Ústavního soudu, a tedy dle čl. 89 odst. 2 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“), jsou zásadně závazné pro všechny orgány i osoby s Ústavním soudem samotným v čele [např. nález sp. zn. Pl. ÚS 4/06 ze dne 20. 3. 2007 (N 54/44 SbNU 665); nález sp. zn. II. ÚS 459/14 ze dne 14. 4. 2015 (N 79/77 SbNU 159); nález sp. zn. III. ÚS 949/09 ze dne 26. 8. 2010 (N 171/58 SbNU 495)].

7. Třetí senát proto dospěl k závěru, že ať už se přikloní ke kterémukoliv přístupu, bude se vždy nutně odchylovat od závazného právního názoru Ústavního soudu vyjádřeného v nálezech zastávajících opačný přístup. Třetí senát proto na základě § 23 zákona o Ústavním soudu předložil otázku k posouzení plénu.

II. Dosavadní rozhodovací praxe Ústavního soudu

8. V situacích, kdy se stěžovatel či stěžovatelka vzdali práva podat odpor proto, že jako cizinci nebyli vůbec či řádně poučeni či nedošlo k řádnému přetlumočení poučení o možnosti podat odpor, a následně přesto odpor podali, Ústavní soud považoval postup obecných soudů, nenařídily-li tyto následně hlavní líčení, za jiný zásah orgánu veřejné moci spočívající v nečinnosti. Tomu odpovídal i výrok nálezu, kterým v těchto případech Ústavní soud dle § 82 odst. 3 písm. b) zákona o Ústavním soudu zakázal soudům pokračovat v tomto jiném zásahu. Uplatnil se tak prvý přístup.

9. Tak tomu bylo např. v nálezu sp. zn. III. ÚS 3816/16 ze dne 21. 3. 2017. V nálezu sp. zn. IV. ÚS 2443/14 ze dne 18. 3. 2015 (N 59/76 SbNU 795) kromě toho Ústavní soud ve výroku vyslovil, že příslušný trestní příkaz byl podaným odporem zrušen. Stejně postupoval Ústavní soud, nebyl-li dle obecných soudů doručen odpor včas, ačkoliv tomu tak ve skutečnosti bylo [nález sp. zn. I. ÚS 892/14 ze dne 20. 8. 2014 (N 157/74 SbNU 349)] a nebyl-li stěžovateli či stěžovatelce poskytnut dostatečný čas a prostor k obhajobě a byli-li vystaveni

dilematu mezi podáním odporu a vzetím do vazby [nález sp. zn. IV. ÚS 1320/07 ze dne 5. 11. 2007 (N 183/47 SbNU 411); podobně jen bez konstatování zrušení trestního příkazu podáním odporu přímo ve výroku nálezu rovněž nález sp. zn. I. ÚS 291/96 ze dne 23. 9. 1997 (N 105/9 SbNU 15)].

10. Oproti tomu u vady nedoložení plné moci obhájcem, která měla dle obecného soudu za následek jeho podání osobou neoprávněnou, Ústavní soud považoval napadený trestní příkaz za protiústavní rozhodnutí orgánu veřejné moci a zrušil jej dle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu [nález sp. zn. I. ÚS 2822/13 ze dne 12. 11. 2014 (N 208/75 SbNU 333)]. Uplatnil se tak druhý přístup. Stejně postupoval i v případech, kdy byl stěžovatel omezen na svobodě a nebyl mu poskytnut dostatečný prostor pro obhajobu vůbec ani přístup k obhájci [nález sp. zn. III. ÚS 200/2000 ze dne 14. 10. 2000 (N 151/20 SbNU 71)].

11. Z případů popsaných v této části tohoto stanoviska je zřejmé, že Ústavní soud ve své předchozí judikatuře nerozlišoval charakter jednotlivých vytýkaných vad. Stejně tak uplatnil prvý přístup v situaci, kdy dospěl k závěru, že trestní příkaz nebyl přetlumočen vůbec (nález pod sp. zn. III. ÚS 3816/16), i v situaci, kdy podle něj byl přetlumočen nedostatečně, nebylo poskytnuto dostatečné poučení či prostor pro obhajobu a rozmyšlení si svého dalšího postupu (nálezy pod sp. zn. IV. ÚS 2443/14 či IV. ÚS 1320/07), přičemž v obou posledně odkazovaných nálezech se Ústavní soud přímo dovolával i nálezu pod sp. zn. III. ÚS 200/2000, který z obdobných důvodů (zejména neposkytnutí dostatečného prostoru pro obhajobu) přikročil ke zrušení trestního příkazu.

12. Z toho vyplývá, že Ústavní soud nepřistupuje ke kvalifikaci porušení ústavně zaručených základních práv či svobod jednotlivce v těchto případech jednotně, přičemž i v obdobných případech volí odlišná procesní řešení.

III. Vlastní odůvodnění stanoviska

13. Ústavní soud dospěl k závěru, že v situacích typově obdobných té, která nastala v senátní věci řešené pod sp. zn. III. ÚS 3464/17, je správným řešením to, které zastává prvý přístup.

14. Podle § 314g odst. 1 věta první trestního řádu mohou obviněný, osoby, které jsou oprávněny podat v jeho prospěch odvolání, a státní zástupce podat proti trestnímu příkazu odpor. Odpor se podává u soudu, který trestní příkaz vydal, a to do osmi dnů od jeho doručení. Podle § 314 g odst. 2 trestního řádu byl-li podán proti trestnímu příkazu oprávněnou osobou ve lhůtě odpor, trestní příkaz se tím ruší a samosoudce nařídí ve věci hlavní líčení; při projednání věci v hlavním líčení není samosoudce vázán právní kvalifikací ani druhem a výměrou

trestu obsaženými v trestním příkazu. Jinak se trestní příkaz stane pravomocným a vykonatelným.

15. Specifikum odporu proti trestnímu příkazu tkví v tom, že jeho účinek, na rozdíl od jiných opravných prostředků v trestním řízení, není nijak závislý na jeho obsahu. Uplatňuje se tak pouze alternativně – buď byl některou oprávněnou osobou řádně a včas podán, a pak je trestní příkaz bez dalšího zrušen, nebo nebyl žádnou oprávněnou osobou řádně a včas podán, a pak trestní příkaz automaticky nabývá právní moci a vykonatelnosti. Nekoná se tedy o něm žádné neveřejné či veřejné zasedání a soud o něm nerozhoduje, jeho účinek nastupuje *ex lege*.

16. Z hlediska své právní konstrukce tkví tedy podstata prvního přístupu v tom, že odpor, byť obecnými soudy vyhodnocený jako podaný pozdě či osobou neoprávněnou, vyvolal zamýšlené právní účinky a došlo jím ke zrušení trestního příkazu, ačkoliv s ním takto obecné soudy nenakládaly. Protiústavní je tak až následující nečinnost obecných soudů, které trestní příkaz nesprávně považují za pravomocný a vykonatelný, protože nenařizují hlavní líčení tak, jak velí § 314g odst. 2 věta první před středníkem trestního řádu.

17. Ve druhém (menšinově uplatňovaném) přístupu je porušení ústavně zaručených základních lidských práv či svobod spatřováno v pravomocném a vykonatelném trestním příkazu. Je tedy zřejmé, že v tomto přístupu Ústavní soud podání odporu nepřiznává účinky dle § 314g odst. 2 věta první před středníkem, přičemž za protiústavní považuje pravomocný a vykonatelný trestní příkaz kvůli tomu, že proces, jímž došlo k tomu, že nabyl právní moci, byl stížen vadou představující porušení některého z ústavně zaručených základních práv či svobod stěžovatele či stěžovatelky.

18. Trestní příkaz nepřetlumočený či nepřeložený vůbec, jak uvedl Ústavní soud ve věci pod sp. zn. III. ÚS 3816/16, nelze považovat za řádně doručený, tj. takový trestní příkaz nemůže vůbec nabýt právní moci. Dle § 28 odst. 3 trestního řádu se totiž rozhodnutí, jež musí být obviněnému přeloženo, považuje za doručené až doručením písemného překladu, je-li s doručením spojen počátek běhu lhůty. Trestní příkaz je uveden v § 28 odst. 2 trestního řádu jako dokument, který je třeba obviněnému písemně přeložit, jestliže byl přibrán tlumočnick dle § 28 odst. 1 trestního řádu, neprohlásí-li po poučení obviněný, že pořízení jeho překladu nepožaduje. Tuto situaci lze tedy připodobnit k tomu, kdy by odsuzující rozsudek v trestním řízení nebyl vůbec doručen obviněnému, který se nevzdal práva odvolání, k jehož podání by mu tak nezačala ani běžet lhůta, a tedy rozsudek by nemohl dle § 139 odst. 1 písm. b) bod aa) trestního řádu nikdy nabýt právní moci.

19. V takových případech však po stěžovateli či stěžovatelce nelze požadovat, aby proti trestnímu příkazu podali odpor, neboť jim nikdy nebyl

řádně doručen, ačkoliv až s jeho doručením je spojen počátek běhu lhůty k podání odporu. Postupují-li pak dále orgány veřejné moci tak, jako kdyby byl trestní příkaz pravomocný a vykonatelný, jde o jiný zásah orgánu veřejné moci. V těchto situacích tak může Ústavní soud, vyhoví-li ústavní stížnosti, toliko zakázat pokračování takového jiného zásahu dle § 82 odst. 3 písm. b) zákona o Ústavním soudu či přikázat obnovení původního stavu (např. byl-li uložen trest propadnutí věci). Jestliže trestní příkaz nebyl doručen vůbec, nelze jím uložené tresty vykonat, a tedy ani nemůže být nerespektováním těchto trestů spáchán trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle § 337 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

20. Obdobný závěr se uplatní ohledně jiných procesních pochybení zakládajících porušení ústavně zaručených základních práv či svobod, v jejichž důsledku nebyly splněny zákonné podmínky pro závěr, že trestní příkaz byl doručen (např. nikdy nebyl příslušným soudem vypraven k doručení) či že nabyl právní moci (např. odpor byl podán řádně a včas, ačkoliv obecný soud měl za to, že byl podán opožděně).

21. Ústavní soud dospěl rovněž k závěru, že není důvodné přistupovat jinak k případům, v nichž trestní příkaz přetlumočený či přeložený byl či se stěžovatel nebo stěžovatelka práva na jeho překlad vzdali, nicméně tomuto vzdání se odporu proti němu nepředcházelo dostatečné poučení či tlumočení v dostatečném rozsahu vzhledem ke specifické zranitelnosti stěžovatele či stěžovatelky či došlo k jinému zásahu do jeho či její možnosti se účinně bránit (např. jde o cizince, o osobu omezenou na svobodě, o osobu, již byl odepřen přístup k obhájci atd. – srov. část II. tohoto stanoviska), v důsledku čehož se dotyčný či dotyčná vzdali práva podat odpor. Za těchto okolností je totiž třeba na vzdání se práva odporu pohlížet jakožto na neúčinný procesní úkon.

22. Vzhledem ke zvláštní povaze trestního příkazu je třeba tuto situaci odlišit od případů, kdy je např. protiústavnost odsuzujícího rozsudku založena předchozím vadným procesním postupem (např. skutečnost, že hlavnímu líčení nebyl přítomen obhájce obžalovaného, ač mu přítomen být musel, atd.). Zatímco totiž taková vada nebrání rozsudku v nabytí právní moci, ale odůvodňuje jeho zrušení v rámci opravných řízení či v posledku i Ústavním soudem v řízení o ústavní stížnosti, u trestního příkazu je situace jiná. Jeho vydání totiž nepředchází hlavní líčení, v němž mají za normálních okolností obžalovaní a obžalované široké procesní možnosti i příležitosti uplatnit své právo na obhajobu, dokonce ani ústní vyhlášení, v jehož rámci soud seznamuje obžalované alespoň se základní kóstrou odůvodnění svého rozhodnutí, na jejichž základě mohou učinit alespoň rozhodnutí o tom, zda je odůvodnění natolik přesvědčivé, že nemá smysl si podávat odvolání, natolik nepřesvědčivé, že je záhodno se odvolat na místě, nebo zda si mají alespoň ponechat lhůtu a definitivní rozhodnutí učinit až po seznámení se s detailním odůvodněním.

23. Oproti tomu u trestního příkazu se v zásadě veškerá obhajoba obviněných ve stadiu řízení před soudem koncentruje právě toliko do možnosti podat odpor. Úměrně tomu musí být kladeny zvýšené požadavky na procesní náležitosti poučení o možnosti podání odporu a jeho významu, které stoupají tím více, čím zranitelnější je vzhledem ke svému specifickému postavení obviněný či obviněná (zde zejména z důvodu skutečnosti, že neovládá český jazyk). Nedostatečné přetlumočení trestního příkazu či poučení o možnosti podat proti němu odpor proto nelze považovat za vadu shodné intenzity např. s nepřítomností obhájce u hlavního líčení, kde byla jeho přítomnost povinná, tedy za vadu, již by bylo možno posuzovat toliko prizmatem celkové spravedlivosti řízení, neboť vzhledem k výše uvedené koncentraci obhajoby v řízení před soudem právě do možnosti podat odpor proti trestnímu příkazu budou zpravidla shora uvedené vady celkovou spravedlivost řízení porušovat vždy.

24. Tento závěr není v rozporu s tím, že Ústavní soud ve své rozhodovací činnosti dlouhodobě uplatňuje tzv. presumpci správnosti rozhodnutí orgánu veřejné moci, která znamená, že není-li takové rozhodnutí nicotné, pak, i když bylo vydáno v důsledku procesního pochybení dosahující intenzity porušení některého z ústavně zaručených základních práv jednotlivce, je třeba na toto rozhodnutí nahlížet jakožto na existující a popřípadě i mající právní účinky, nastanou-li skutečnosti, které je vyvolávají, to vše až do okamžiku, kdy je takové rozhodnutí k tomu určeným pořadem práva zrušeno. K tomu srov. např. nález sp. zn. IV. ÚS 1085/14 ze dne 9. 12. 2014 (N 220/75 SbNU 475), nález sp. zn. I. ÚS 529/09 ze dne 13. 3. 2012 (N 51/64 SbNU 625), nález sp. zn. I. ÚS 2216/09 ze dne 31. 5. 2011 (N 103/61 SbNU 551), nález sp. zn. IV. ÚS 150/01 ze dne 9. 10. 2003 (N 117/31 SbNU 57) atd.

25. Presumpce správnosti rozhodnutí orgánu veřejné moci se totiž uplatňuje toliko ohledně rozhodnutí pravomocných. Jestliže se stěžovatel či stěžovatelka neúčinně vzdají práva podat odpor proti trestnímu příkazu, a následně řádně a včas tento odpor podají, předchozí vzdání se tohoto opravného prostředku nemohlo pro svou neúčinnost vyvolat důsledky, které s ním jinak trestní řád spojuje, následné podání odporu tedy nutně muselo vést ke zrušení napadeného trestního příkazu, tedy tento nikdy nemohl nabýt právní moci, natož vykonatelnosti, a tedy se ohledně něj nikdy ani nemohla uplatnit presumpce správnosti rozhodnutí orgánu veřejné moci. Opačný závěr by v podstatě byl obdobou situace, v níž by presumpce správnosti rozhodnutí orgánu veřejné moci byla spojována např. s rozsudkem, který nikdy nebyl doručen účastníkům řízení či dokonce ani vyhlášen.

26. V této souvislosti je třeba připomenout zvláštní konstrukci odporu proti trestnímu příkazu a jeho právních účinků (viz výše sub 15.), které nastupují *ex lege*. Tento atribut je v systému opravných prostředků dle trestního řádu

naprostou výjimkou, neboť o všech ostatních opravných prostředcích musí příslušný orgán činný v trestním řízení rozhodnout. Jelikož o odporu proti trestnímu příkazu se tedy nerozhoduje, neexistuje žádný opravný prostředek ani proti způsobu jeho vyřízení, neboť binární povaha jeho uplatnění v zásadě vylučuje, aby byl vyřízen vadně. V situacích, v nichž je sporná účinnost podaného odporu po předchozím vzdání se práva jej podat, však tato zvláštnost konstrukce institutu odporu proti trestnímu příkazu zbavuje obviněné možnosti dosáhnout nápravy prostřednictvím nějakého jiného opravného prostředku. Presumpce správnosti rozhodnutí orgánu veřejné moci je přitom presumpcí vyvratitelnou (*praesumptio iuris tantum*), tedy ze své podstaty musí umožňovat osobě, na niž důsledky této presumpce dopadají, ji vyvrátit pořadem práva k tomu určeným. Ústavní soud proto nemůže akceptovat, aby presumpce správnosti trestního příkazu byla založena v situaci, jejíž podstatou je odnětí možnosti obviněným účinně podat jediný opravný prostředek, kterým tuto presumpci mohou zvrátit.

27. Ústavní soud tedy shrnuje, že jiným zásahem podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky je vydání trestního příkazu proti osobě, která prohlásila, že neovládá český jazyk, a který se přitom ani nevzdala práva na tlumočníka, ani neprohlásila, že nepožaduje překlad rozhodnutí podle § 28 odst. 2 trestního řádu, nebyl-li jí doručen jeho úřední překlad, a přesto s ním orgány činné v trestním řízení v rozporu s čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 38 odst. 2 a čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod nakládají jakožto s pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. V takovém případě nelze tento trestní příkaz považovat za řádně doručený, a proto nemůže vyvolávat ani právní účinky jinak s řádným doručením spojené.

28. V případě, že k tomuto jinému zásahu dojde a tento je namítán v ústavní stížnosti, Ústavní soud dle § 82 odst. 3 zákona o Ústavním soudu zakáže příslušnému orgánu činnému v trestním řízení, aby v tomto zásahu pokračoval, což pro příslušný soud, který trestní příkaz vydal, znamená povinnost řádně úřední překlad trestního příkazu doručit.

29. Obdobný závěr pak platí v situacích, kdy orgány činné v trestním řízení považují vzdání se práva odporu proti trestnímu příkazu za účinné v situaci, kdy obviněný, který dříve využil svého práva dle § 2 odst. 14 trestního řádu a je ve specificky zranitelné pozici (např. proto, že nemá obhájce či byl omezen na svobodě), prohlásí, že pořízení překladu trestního příkazu nepožaduje, popř. je-li mu tento překlad doručen, ačkoliv obviněný nebyl předtím dostatečně poučen o právu podat odpor, jeho významu a následcích tak, aby nebyly pochybnosti o tom, že jim rozumí. To samé platí i v případě, pokud je obviněnému předán trestní příkaz v rámci vazebního či jiného zasedání, jestliže průběh tohoto zasedání nebyl dostatečně tlumočen.

30. Dojde-li k tomuto jinému zásahu a tento je namítán v ústavní stížnosti, Ústavní soud dle § 82 odst. 3 písm. b) zákona o Ústavním soudu zakáže příslušnému orgánu činnému v trestním řízení, aby v tomto zásahu pokračoval, což znamená pro příslušný soud, který trestní příkaz vydal, povinnost odstranit závadu v tlumočení, překladu či poučení a umožnit obviněnému po odstranění této závady znovu uplatnit právo odporu.

V Brně dne 29. ledna 2019

Pavel Rychetský v. r.
předseda Ústavního soudu

Za správnost vyhotovení:
Naděžda Řeháčková